

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/41/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316203031
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2017:4316203031.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Leviciach sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou v právnej veci manželov: X. P., E.. XX.X. XXXX, I. E. A..X.. Š. Č.. X, Š. v konaní zastúpená JUDr. Kristínou Sojkovou, advokátkou, so sídlom Levice, A. Sládkoviča 1 a Z.. L. P., E.. XX.XX. XXXX, I. O. E. G. XX, v konaní zastúpený JUDr. Vladimírom Servátkom, advokátom so sídlom Levice, Pri Podlužianke č. 3 na návrh manželky o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O., E.. XX.X. XXXX W. X., E.. XX.XX. XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo X. P., X. G., E.. XX.X. XXXX W. L. P., E.. XX.XX. XXXX, uzatvorené dňa 21.2. 2009 v Leviciach, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Levice, vo zväzku 30, ročník 2009, strana 197, por.č. 16 r o z v á d z a .

II. A.. O., E.. XX.X. XXXX W. A.. X., E.. XX.XX. XXXX sa na čas po rozvode z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matke.

III. Obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní na čas po rozvode mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok.

IV. Otec sa z a v ä z u j e prispievať na výživu mal. Juliany sumou 80,-EUR mesačne a na výživu A.. X. sumou 60,-EUR mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15.teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva.

V. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. Julianou a mal. Renátou

- každý párný týždeň v piatku od 16,00 hod. do nedele 17,00 hod.

- každoročne od 1.7. od 9,00 hod. do 15.7. do 20,00 hod. a od 1.8. od 9,00 hod. do 15.8. do 20,00 hod.,

- každý párný rok v čase jarných prázdnin od pondelka od 9,00 hod. do piatku do 17,00 hod.

- každý párný rok od 23.12. od 18,00 hod. do 25.12. do 9,00 hod.,

- každý nepárný rok od 31.12. od 9,00 hod. do 2.2. nasledujúceho roka do 17,00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní mal. deti si odovzdať a prevziať v stanovený čas pred bytom matky.

VI. Súd nad výchovou mal. detí nariaďuje dohľad.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka (manželka) dňa 3.3. 2016 doručila súdu návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k mal. deťom. V návrhu ako i na pojednávaní uviedla, že s manželom sa poznali

4 mesiace pred uzatvorením manželstva. Manželstvo už od začiatku nebolo dobré, keď v deň svadby sa manžel opil, porozbíjal poháre čo museli riešiť príslušníci SBS a ona prespala u svojej kaderničky. Už v roku 2013 podala návrh na rozvod, ale manžel sľuboval, že sa zmení tak ho zobrala späť. Chvíľu bol pokoj a následne sa všetko začalo opakovať. Manžel sa pod vplyvom alkoholu voči nej zle správal vulgárne jej nadával, aj pred deťmi. Pokiaľ bola s deťmi na materskej dovolenke, ona platila náklady s bývaním, zabezpečovala potraviny. Manžel síce pracoval, ale dával jej len minimálne financii. Dlh, ktoré sú vyznačené na liste vlastníctva sú dlhy manžela o ktorých ani nevedela. Bola obdobie, že boli bez plynu, elektriny a musela zohrievať sunar na sviečke. Posledné roky boli neúnosné, pretože manžel popíjal 4-5 dní v týždni. Vždy keď odišiel do garáže vrátil sa pod vplyvom alkoholu. V minulosti ju aj fyzicky atakoval. Manžel asi má známosť s inou ženou, nakoľko ešte pred prerušením spolužitia ju vyhadzoval z domu a aj ľudia hovoria, že si vodí do domu nejakú blondýnu. Asi 4-5 rokov nespávajú v jednej miestnosti a asi rok pred prerušením spolužitia už intímne spolu nežijú. Odkedy manžel začal poberať dôchodok, síce naďalej jej financie nedával, ale o to, aby boli zabezpečené potraviny sa staral on. Neváži si ju ako manželku, ani ako matku detí. Je chorobne žiarlivý. Jej city k nemu ochladli. V máji 2016 spolužitie prerušili odsťahovala sa s deťmi k svojej matke keď otec mal. deťom povedal, že sú „väčšie hovná ako ich mater“, na čo deti plakali kričali. Mladšia dcéra sa začala zajakávať. Potvrdila, že v minulosti pila, lebo pri ňom by začal piť každý. Dva krát bola aj u psychiatra. V písomnom návrhu ako i na prvom pojednávaní žiadala mal. deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti a zo strany otca určiť výživné pre staršiu dcéru vo výške 100,-EUR a mladšiu 80,-EUR mesačne. Styk otca s deťmi nežiadala upraviť, nakoľko otec pre deti môže prísť hocikedy. Počas ďalších pojednávaní ako i v písomných vyjadreniach apelovala na otca, aby dohliadol na deti pokiaľ sú u neho. Otec sa síce o deti postaral, ale zvykli od neho prísť špinavé, resp. hlavné a napr. počas jej hospitalizácie v nemocnici, otec nekontroloval A.. O úlohy. Potvrdila, že ju matka v jednom prípade vyhodila z domu a s mal. deťmi jednu noc prespali v kempu, ale o deti bolo postarané, nebola tam špina ani zima, ako otec tvrdí, stravovali sa v reštaurácii. Deti to brali ako výlet. To, že bola opitá je výmysel manžela. Uviedla, že síce má známosť s iným mužom, ale nežijú v spoločnej domácnosti len sa stretávajú, chodia aj s mal. deťmi spolu na výlety resp. ho navštevujú. V záverečnom vyjadrení zotrvala na návrhu na rozvod manželstva, zverení detí do jej starostlivosti a navrhnutej výške výživného. Poukázala na to, že má lepšie podmienky pre výchovu detí, dievčatá k nej majú bližší vzťah, pričom nie je zanedbateľný ani dvojjednárny rozdiel medzi otcom a deťmi. Otec sa pred deťmi vyjadruje vulgárne, zle s ňou komunikuje resp. nedvíha telefón v čase keď deti sú u neho, i keď ona má snahu s ním komunikovať. Styk otca s deťmi navrhla upraviť v rozsahu ako je stanovený neodkladným opatrením, nakoľko takáto úprava funguje. Uplatnila si náhradu trov konania.

2. Manžel spočiatku nesúhlasil s rozvodom manželstva majú za to, že vzťahy sa ešte dajú napraviť. Manželstvo uzatvoril z lásky. Nie je žiaden alkoholik, abstinent, je len konzument. Manželka bola veľká alkoholička a z tohto dôvodu bol zo sociálneho úradu nariadený dohľad nad výchovou detí. Potvrdil, že sa vulgárne vyjadruje, nikdy hádky nezačal. Manželka ho vyprovokuje, stále chce aby niečo urobil, je nahnevaný a vyletí mu to z úst. Potvrdil, že mal. deťom uviedol v hneve, to čo matka uvádza, aj sa im ospravedlnil. Zo začiatku mali problémy pre nedostatok peňazí, ale keď dostal dôchodok a odstúpné zrekonštruovali dom, majú krb, bazén. Toto si on na rozdiel od manželky vážil. Z domu ju nevyhadzoval. Poukázal na to, že v dome bol neporiadok a manželka uviedla, že uprace len izbu, v ktorej spáva. Nevidel ju piť od septembra 2015 ako sa vrátila z Nemecka. Nikdy jej nerobil zle, pomáhal jej so starostlivosťou o deti aj s domácimi prácami. Sám sa neliečil zo závislosti na alkohole, nemal na to dôvod. Aj v minulosti sa stalo, že mu matka volala do práce, mala triašku a lekár zo sanitky uviedol, že mala alkohol v krvi. V priebehu konania vyjadril s rozvodom manželstva súhlas, keď k manželke už nemá citový vzťah, nechce s ňou obnoviť spolužitie a vie, že ona má priateľa. Poprel, že by sám mal vzťah s inou ženou. Pokiaľ sú deti s ním riadne sa o ne stará, nechodia od neho špinavé. Len raz sa stalo, že prišli k matke špinavé, od bežného hrania sa na ihrisku. Aj počas hospitalizácie matky v nemocnici sa o deti postaral, vozil ich do školy a škôlky. So staršou dcérou sa riadne do školy pripravoval. Síce matke po prerušení spolužitia peniaze nedával, ale uhradil deťom poplatky v škole a škôlke. Má za to, že matka nemá morálne predpoklady pre starostlivosť o deti. Je rozdiel, keď niekto konzumuje alkohol, a keď je niekto alkoholik. Manželka nie je dobrou matkou, má vedomosť, že aj v súčasnosti pije. Bola „vyplieskaná“ zo strany svojej matky, ktorá ju vyhodila z domu. Jemu písala učiteľka, že dcéra 7 dní nebola v škole. V kempu kde s deťmi matka prespala bola zima, špina a deti mu povedali, že len raz za deň jedli palacinky. On by sa o deti vedel postarať, pracuje tri-štyri dni v týždni na 12 hodín, ale víkendy má voľné. So starostlivosťou o deti by mu pokiaľ by bol v práci pomohla jedna pani, ktorá nie je jeho partnerkou, len známa. Myslí si, že v domácnosti matky nie sú dobré podmienky, poukázal aj na to, že A.. X. bola zo strany starej matky napadnutá. V záverečnom vyjadrení poukázal na vážne narušené

manželské vzťahy. Deti na čas po rozvode navrhol zveriť do svojej osobnej starostlivosti, nakoľko má lepšie emočné podmienky, vie sa s deťmi ako bývalý pedagóg pripravovať do školy. On je už v zrelom veku, môže deťom viac poskytnúť ako matka. Poukázal na to, že už teraz začínajú v škole problémy, keď staršia dcéra nebola v škole 7 dní. Bolo preukázané, že matka je emočne nestabilná, asi sa ťažšie vyrovnáva s rozvodom v dôsledku čoho sa na jej strane objavuje požívanie alkoholu. Bez svojej matky, sama matka starostlivosť o deti nedokáže zabezpečiť, ale jej matku zrejme táto situácia už vyčerpáva a preto svoju dcéru napadla. Deti potrebujú oboch rodičov. Matka má priateľa, má neisté zázemie, naproti tomu on deťom vie poskytnúť stabilné prostredie. Výživné navrhol zo strany matky určiť vo výške 60,- EUR pre staršie a 50,-EUR pre mladšie dieťa. Styk matky s deťmi navrhol v priebehu konania upraviť každý druhý víkend, polovicu letných prázdnin a každý druhý rok Vianoce a Silvester.

3. Kolízny opatrovník navrhol na čas po rozvode mal. deti zveriť do osobnej starostlivosti matke, zo strany otca určiť výživné vo výške 60,-EUR mesačne pre mal. Julianu a 50,-EUR pre A.. X. mesačne, styk otca upraviť v rozsahu už nariadeného neodkladného opatrenia. Poukázal na to, že zo strany školy, ani materskej školy ich úradu nebolo signalizované zanedbávanie starostlivosti matky o mal. deti, ani zo strany ošetrojúcej lekárky. Boli vykonávané opakované šetrenia rodinných pomerov a tiež žiadne zanedbávanie šetrením ich úradu zistené nebolo. Poukázal na opakované pohovory s mal. deťmi v priebehu konania ako i na vyjadrenia mal. detí pred súdom, ktoré prezentovali, že chcú byť s matkou.

4. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Účastníci konania uzatvorili manželstvo 21.2. 2009 v Leviciach. U manželky sa jedná o prvé, u manžela o druhé manželstvo. Manželia mali posledné spoločné bydlisko v obci Jur nad Hronom, okres Levice. Z manželstva sa dňa 27.8. 2010 narodila mal. Juliana a dňa 13.10. 2011 A.. X..

5. Obaja manželia vstúpili do manželstva z lásky, pričom predmanželská známosť trvala asi štyri mesiace. Spoločnú domácnosť si vytvorili v byte manžela. Už v svadobný deň medzi manželmi došlo k hádke, nakoľko manžel sa opil, nevhodne sa správal. Napriek tomu krátky čas manželstvo bolo usporiadané. Po narodení prvého dieťaťa začali v rodine finančné problémy, keď manželka bola na rodičovskej dovolenke a manžel síce pracoval, ale finančne rodinu riadne nepodporoval. Až počas spolužitia sa manželka dozvedela o dlhoch manžela a o exekučných konaniach vedených proti nemu. Manžel požíval alkoholické nápoje pod vplyvom ktorých sa správal voči manželke vulgárne čoho svedkom boli aj mal. deti. Pre vzájomné nezhody (totožné dôvody, pre ktoré udáva manželka v tomto konaní), manželka už v lete roku 2013 podala návrh na rozvod manželstva, keď v tom čase pre fyzicky atak zo strany manžela sa s deťmi odsťahovala k svojim rodičom. Z dôvodu obnovenia spolužitia manželka návrh vo februári 2014 vzala späť a konanie bolo uznesením tunajšieho súdu zo dňa 19.2. 2014, č.k. 10P/276/2013-55 zastavené. Asi v auguste toho istého roka manželia začali rekonštruovať svoj rodinný dom. V tom mesiaci však Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice bol nad výchovou mal. detí nariadený dohľad, keď otec sa opakovane dostavoval na úrad a uvádzal, že počas jeho pobytu v práci matka sa o deti riadne nestará, požíva alkohol. Manželka požívanie alkoholu v tom čase nepoprela. Po úprave pomerov v rodine bol rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 28.8. 2015 dohľad zrušený (čl. 66). K zhoršeniu spolužitia opätovne došlo začiatkom roka 2016, medzi manželmi sa permanentne vyskytovali hádky, pri ktorých manžel manželke vulgárne nedával, vyčítal jej nedostatočnú starostlivosť o domácnosť. Po podaní návrhu na rozvod manželstva v máji 2016 manželia spolužitie prerušili, po tom čo manžel pri vzájomnej hádke vynadal i mal. deťom. Od toho obdobia každý z manželov vedie svoj vlastný život, manželka nadviazala známosť s iným mužom. Obaja označili manželstvo za nefunkčné a potvrdili stav, že spolu nežijú, nehospodária, intímne sa nestýkajú.

6. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

7. Podľa § 23 odsek 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

8.Podľa § 23 odsek 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

9.Podľa § 23 odsek 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov.

10. Súd na základe skutočností, ktoré v konaní pred súdom potvrdili manželia mal preukázané, že v manželstve účastníkov konania existuje trvalý a vážny rozvrat, v dôsledku ktorého si manželstvo neplní svoj spoločenský účel. Neplní funkcie, ktoré v inštitútu manželstva predpokladajú ustanovenie zákona o rodine, keď manželia dlhodobo spolu nežijú, nehospodária, intímne sa nestýkajú a pretrvávajú u nich odcudzenie, v dôsledku ktorého stratili k sebe citové väzby. Ani jeden z manželov neprejavil skutočný záujem o reparáciu vážne narušených vzťahov a obnovu spolužitia. V tomto ohľade nepomohla ani intervencia poradenstva, ktoré bolo manželom na podnet súdu ponúknuté cestou Referátu poradensko- psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. S poukazom na tieto skutočnosti súd manželstvo rozviedol. Za hlavnú príčinu rozpadu manželstva súd považuje krátkodobú predmanželskú známosť v rámci ktorej manželia nemali dostatočne možnosť spoznať jeden druhého, predstavy o spoločnom budúcom živote, výchovu detí. Je evidentné, že k odcudzeniu prispel i väčší vekový rozdiel medzi manželmi v dôsledku ktorého mali zrejme iné očakávania od druhého partnera, majú iné hodnoty a názory na rodinný život. Svoju úlohu na manželské spolužitie zohral i alkohol, v dôsledku ktorého medzi nimi dochádzalo k hádkam. Takéto stavy, problémy vo financiách, rozdielne pohľady na riešenie naliehavých životných situácií viedli k trvalému a vážnemu rozvratu medzi manželmi.

11.Podľa § 24 odsek 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

12.Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

13.Podľa § 25 odsek 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

14.Podľa § 25 odsek 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

15.Podľa § 28 odsek 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,

16.Podľa § 28 odsek 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

17.Podľa § 37 odsek 2 písm. b) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

18. Podľa § 37 odsek 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

19. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Ako bolo uvedené vyššie z manželstva účastníkov konania pochádzajú dve mal. deti, pričom obaja rodičia tieto navrhli na čas po rozvoде zveriť do svojej osobnej starostlivosti.

22. Pre vzájomné nezhody rodičov počas konania a neschopnosť dohodnúť sa o výkone rodičovských práv a povinností uznesením zo dňa 11.8. 2016 č.k. 10P/153/2016-6 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.9. 2016 č.k. 10P/153/2016-10 Okresného súdu Levice boli mal. deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matke a upravený styk otca s deťmi tak, že je oprávnený s deťmi sa stretávať každý páry týždeň v roku od soboty 9,00 hod. do nedele 19,00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní si mal. deti odovzdať a prevziať v stanovený čas v bydlisku matky.

23. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 11.5. 2017, č.k. 10P/14/2017-53 bolo určené zo strany otca výživné vo výške 60,-EUR pre A.. O. a 50,-EUR pre mal. X., počnúc dňom 17.1. 2017. Zároveň súd vyslovil, že za obdobie od 17.1. 2017 do 11.5. 2017 otec nemá zaostané výživné. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.5. 2017.

24. V konaní, či už odborným vyjadrením Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Levice (čl. 129-130), opakovanými informatívnymi pohovormi s mal. deťmi vykonávanými kolíznym opatrovníkom ako i vyjadrením názoru mal. detí pred súdom osobne, jednoznačne vyplýva, že vzájomné citové väzby mal. detí k rodičom ako i naopak sú pozitívne, deti sa cítia dobre s každým z rodičov obe však opakovane vyjadrili želanie naďalej bývať s matkou a s otcom sa stretávať. Čiastočne problematická je však úroveň komunikácie rodičov čo môže byť čiastočne spôsobené napätím v dôsledku dlhšie trvajúceho konania. . Ohľadne potrieb a záujmov mal. detí sa však rodičia v základných veciach zhodnúť vedía.

25. Šetrením rodinných pomerov bolo preukázané, že obaja rodičia pre výkon osobnej starostlivosti o deti majú vytvorené vhodné bytové podmienky i keď u otca sú komfortnejšie, keď deti v dome u otca majú svoju detskú izbu, dvor a pod. (dom je v bezpodielovom spoluvlastníctve rodičov), pričom otec v

ňom býva sám. Matka s deťmi v súčasnosti býva v byte u svojej matky, kde sa zdržiava i partner starej matky.

26. Zo správy základnej školy, ktorú mal. Juliana navštevuje vyplýva, že do školy chodí pravidelne, domáca príprava je pravidelná. Chodí čisto upravená, v novom šatstve a obuvi, hygienické návyky sú na požadovanej úrovni. Matka so školou spolupracuje, ráno dieťa nosí do triedy, zaujíma sa o školské výsledky, chodí na rodičovské združenia. Juliana sa v škole snaží má výbornú domácu prípravu. Starostlivosť zo strany matky je maximálna, dieťa je na ňu naviazané. Otec sa začal zaujímať o výsledky maloletej, nosil ju do školy počas choroby matky. Zaujíma sa telefonicky, či dieťa chodí do školy a ako je pripravené. Viac krát sa bol v škole informovať ohľadne maloletej aj osobne.

27. Z hodnotenia podaného materskou školou vyplýva, že A.. X. sa do kolektívu bez problémov začlenila, je veľmi obľúbená. Do školy chodí v sprievode matky, pravidelne. Je cieľavedomá, slušná vždy pekne a čisto upravená. Otec ju v škole viac krát navštívil (od septembra do decembra 2016), 9.1. 2017 sa informoval, či je v škôlke viac krát sa telefonicky informoval. U dieťaťa nebadat' žiadne poruchy správania, ani iné nežiadúce prejavy, ktoré by mali ovplyvniť jeho osobnostný vývoj.

28. Na základe správy o šetrení povesti zaslanej obcou Jur nad Hronom bolo zistené, že podľa ich zistení je starostlivosť matky o deti dobrá. Začiatkom mája 2016 sa matka ústne sťažovala, že je otec detí arogantný, pred deťmi sa chová neslušne, požíva dosť často alkoholické nápoje. Správanie rodičov nebolo prerokované na komisii verejného poriadku.

29. Otec v priebehu konania predložil tri psychiatrické správy ohľadne matky mal. detí. Zo správy z 3.12. 2013 vyplýva, že sama matka požiadala o ambulantné liečenie, nakoľko je v rozvodom konaní a niekedy nevie odolať alkoholu (čl. 72). Zo správy zo dňa 17.1. 2014 vyplýva, že matka bola privezená RPZ na psychiatrické oddelenie v PN Hronovce. V ten istý deň bola prepustená zo záverom: porucha psychiky a správania zapríčinená užitím alkoholu (čl. 70). Z ďalšej správy zo dňa 4.6. 2014 je zrejmé, že u matky sa jedná o obraz úzkostnej poruchy, afektovanej lability, dráždivej slabosti, dyssomie.

30. Trestné oznámenie otca voči starej matke mal. detí bolo postúpené Okresnému úradu Levice na prejednanie o priestupku.

31. Matka detí v období od 19.10. 2016 do 10.4. 2017 bola evidovaná ako nezamestnaná. Následne sa zamestnala v Maďarsku (od 10.4. 2017), kde za jeden mesiac dosiahla čistý mesačný príjem 315,78 EUR. Je poberateľkou rodinných prídavkov vo výške 47,04 EUR mesačne. Otec poberá starobný dôchodok vo výške 511,80 EUR a na základe dohody o vykonaní práce dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 53,22 EUR. Mesačne uhrádza za elektrinu 45,-EUR, vodu 8,-EUR, plyn 80,-EUR, UPC 13,95 EUR, splátky pôžičky v prospech poštovej banky 25,53 EUR. Ročné poplatok za komunálny odpad 40,-EUR. Rodičia inú vyživovaciu povinnosť nemajú. Sú bezpodieloví spoluvlastníci rodinného domu, v ktorom v súčasnosti býva otec.

32. A.. O. je žiačkou 1.ročníka základnej školy. Mesačný poplatok za stravu predstavuje v škole 16, EUR a za školský klub 6,- EUR. A.. O. navštevuje materskú školu, kde stravné činí EUR mesačne a školné 6,-EUR mesačne. Obe deti sú sledované v endokrinologickej a alergologickej ambulancii.

33. Na čas po rozvode súd mal. detí zveril do osobnej starostlivosti matke, keď matka z dlhodobejšieho hľadiska sa javí ako rodič stabilnejší, deti nevedie proti otcovi o čom svedčí i tá skutočnosť, že styk otca s deťmi v súlade s rozhodnutím súdu (o neodkladnom opatrení) prebieha bezproblémovo. Otec naproti tomu neuznáva rolu matky, opakovane spochybňuje jej rodičovské kompetencie a úroveň jej starostlivosti o mal. deti. Pri rozhodovaní prihladol súd i na názor mal. detí, ktoré opakovane vyjadrili prianie byť naďalej s matkou, ako i vyjadrenie kolízneho opatrovníka. Skutočnosť, že otec v súčasnosti má lepšie bytové podmienky nie je sama o sebe dôvodom pre zverenie detí do jeho starostlivosti, v ktorej súvislosti súd podotýka, že sa jedná o spoločný dom rodičov, a pokiaľ otec mal za to, že v tomto dome sú deti zvyknuté a majú lepšie podmienky pre bývanie ako v súčasnosti u matky, nič mu nebránilo navrhnúť matke v záujme detí, aby sa do domu s deťmi vrátila, a on by si mohol nájsť dočasne iné bývanie. Čo sa týka tvrdenia otca ohľadne alkoholizmu matky, ním predložené správy sa týkajú roku 2013, 2014 teda obdobia, keď rodičia mali narušené vzťahy, boli prvýkrát v rozvodovom konaní a situáciu v rodine riešil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice nariadením dohľadu nad výchovou detí. Je

však zrejme, že matka detí ani v súčasnosti nie je abstinentkou o čom svedčí i lekárska správa pripojená k ospravedlneniu na pojednávaní (čl. 189) a že aj počas tohto konania vyhľadala odbornú pomoc. Napriek tejto skutočnosti zo strany matky je po všetkých stránkach o deti zabezpečená starostlivosť na požadovanej úrovni, ani mal. deti vo vyjadrení pred súdom nadmerný konzum alkoholu z jej strany nepotvrdili. V konečnom dôsledku aj otec uviedol, že je konzument alkoholu. Z preventívnych dôvodov, však súd nad výchovou mal. detí nariadil dohľad v rámci ktorého bude za súčinnosti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Levice, príp. zariadení, ktoré mal. deti navštevujú, sledovať úroveň starostlivosti o mal. deti. V prípade negatívnych zistení, v záujme mal. detí súd pristúpi k zmene rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností.

34. Na čas po rozvode sú obaja rodičia oprávnení mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok, keď ani jednému z rodičov neboli rozhodnutím súdu rodičovské práva a povinnosti obmedzené, pozastavené resp. odňaté.

35. Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je vylúčený zo sústavného výchovného pôsobenia na mal. dieťa, nie je pozbavený práva dieťa dieťa vychovávať. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie jeho spoluúčasti na výchove svojho dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov je jeho osobný styk s dieťaťom. Pri styku s mal. dieťaťom má svoju rolu vo výchove uplatňovať len pozitívnym spôsobom, a nie mariť výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Rodič, ktorému dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti má tiež za úlohu vytvárať priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s dieťaťom a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi. Otec má v živote detí nezastupiteľnú úlohu. Ako mužský prvok sa podieľa na postupne sa vyvíjajúcej životnej orientácii mal. detí. Súd upravil styk otca s mal. deťmi v rozsahu vedenom vo výroku rozhodnutia majúc za to, že ich vzájomný citový vzťah je potrebné podporovať a ďalej rozvíjať. Uvedený rozsah styku dáva otcovi možnosť aspon sčasti sa podieľať na výchove mal. detí. Pri určení rozsahu styku prihliadol súd i na vek detí, skutočnosť, že navštevujú školské a predškolské zariadenie, na dobrý vzťah mal. detí k otcovi ako i na vzdialenosť súčasných bydlísk rodičov.

36. Súd poukazuje na to, že povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného vývoja, za ktorým účelom má povinnosť každý z rodičov vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaostaral prostriedky pre svoje deti.

Účelom výživného je uhrádzanie nielen priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb mal. dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných k jeho všestrannému vývoju. Tomu je prispôbená i splatnosť výživného vo forme pravidelných plnení. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom musí mať súd na zretele, že zaistenie tejto výživy sa týka nielen výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojená osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, prípravu na povolanie.

37. Základnými pravidlami, pri určovaní výšky výživného sú jednak odôvodnené potreby oprávneného ako i schopnosti i možnosti a majetkové pomery povinného. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, či kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sám, schopnosti starať sa sám o seba a pod. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky súvisiace so zdravotným stavom oprávneného alebo s jeho rekreačnými pobytmi. Súd pri určení bežného výživného na ne musí prihliadnuť. Zároveň musí skúmať i možnosti, schopnosti a majetkové pomery oprávneného, teda, či existuje stav odkázanosti na výživu.

Na strane povinného súd prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania. Prihliada však aj na potencionálne príjmy, teda nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciou na trhu práce a pod. Skúma tiež majetkové pomery, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné,

zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred stratou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnako súd posudzuje, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu, alebo povinný na seba berie neprimerané majetkové riziká.

38. Určené výživné zo strany otca spolu s výživným, ktoré je i matka povinná mal. deťom poskytovať a rodinnými prídavkami je podľa názoru súdu spôsobilé pokryť súčasné odôvodnené potreby mal. detí. Zároveň je primerané možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov, odôvodneným potrebám mal. detí a rešpektuje zásadu zakotvenú v zákone o rodine v zmysle ktorej deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

39. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

41. Manželka si uplatnila náhradu trov konania. Súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov majúci za to, že s poukazom na okolnosti prípadu by to nebolo spravodlivé. Dokazovaním nebolo preukázané, že by rozvrat v manželstve zavinil výlučne manžel. Naopak ako vyplynulo z vyššie uvedeného, obaja manželia sa pričínili o narušenie vzájomných manželských vzťahov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že :

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva oznámiť príslušnému úradu poverenému viesť matriku, že opätovne prijíma svoje predošlé priezvisko.